

АЛФОНСО ГРОСО УВОЛНЕНИЕТО

Превод от испански: Мая Генова, 1981

chitanka.info

Държи я за подборника и баретата се люлее над огъня на входа на навеса, срещу перона. Чак дотам стига грохотът на вълнолома и сухият крясък на чайките.

Магазинерът подклажда огъня с подгизналите дъски от сандък за риба. Димът е гъст, белезникав и мирише на море.

Мокра е и дългата му платнена куртка, и брезентената торба, и широките крачоли на панталоните, и кокардата за уволнението, и копринените ленти на ръкава.

Всичко това, задето пристигна на гарата в последната минута и прекоси под дъжда площадчето пред пристанището и мина по протежение на кея за презокеански кораби; защото дъждът плисна неочаквано и на никой от пътниците, които чакат влака, не му капна нито капка. Те продължават да седят невъзмутимо на пейките на парола — една жена с кърмаче, един войник, млад мъж, който може да бъде рибар, и друг, по-възрастен, който може да бъде всякакъв и е праметнал китара през рамо.

Вади малко тютюн и го предлага на магазина, а магазина си взема, без да каже нищо и всеки се залавя да си свива цигара. Добре направи, защото, като дойде, не каза нищо, нито поздрави, нито помоли за разрешение, ами се приближи спокойно до огъня, като че ли огънят беше негов, а магазина дори не даде вид, че е забелязал присъствието му. Сега, след посредничеството на цигарата, вече е друго нещо:

— След уволнението няма да можеш да пушиш контрабанда...

— Не, няма да мога.

— А сега връщаш се в къщи, на твоята работа, към твоя живот.

— Да.

— Защото ти си от вътрешността.

— От вътрешността съм.

— И сигурно си отишъл моряк за разнообразие.

— За разнообразие.

— Е, как е?

— Ами нищо, вече се връщам.

— А как изкара?

— Както карат всички, предполагам, така.

Цигареният дим щипе, а по-пронизващ е соленият мирис на дъските — силен и хубав мирис.

— Толкова бързана, а от влака ни следа.

— Когато най-малко закъснява, идва с един час закъснение.

— Един час?

— Иди и виж, ако искаш, на дъската е разписанието. Поне половин час няма начин да не закъснее.

Един камион с риба описва завоя при пристанището; после спира при будката на митничарите. Морето трябва да се е успокоило, защото няколко патрулни двойки обхождат изхода. Детето плаче, сгушено в скута на майка си.

— Сега ще забравиш това; ще се заемеш с твои си работи, ще навлезеш в живота.

— Малко време на море, когато човек е на двадесет години, е хубаво, но повече... ако не си роден там...

Баретата е изсъхнала. Идва ред на вързопа. Доближава го внимателно до огъня.

— Право на село ли си отиваш?

(Голи планини, канари и прах, и други скалисти брегове, и различни пристанища, иначе гледат хората. Къщата — вар и камък — кацнала на склона, тъкмо на ъгъла, където поставят Христос на распети петък, а мъжете се редуват и хвърлят жребий кой да го изкачи оттам до края, над селото, до съборената черква. Единствената спирка по пътя към голготата е тази при неговата къща, където случаят избира мъжете, които след това ще носят мъртвия Христос, защото всички други спирки за поклонение се плащат, а за покаянието се наддава. Има късмета да му се падне той да го изкачи, същата година, когато отиде да служи във флота. И под черния шал очите на майка му блеснаха от задоволство и всички ѝ честитяха. Малко ли е да хванеш носилката, без да дадеш ни стотинка.)

— Право на село.

— Най-доброто, което човек може да направи, е да се върне там, където бог е пожелал той да се роди. Аз не съм мръднал оттук: морето ми е насреща и не ще свикна да живея без него. И първото нещо, което правя, като се събудя, е да му хвърля един поглед и макар че през деня не му обръщам внимание, пак му хвърлям едно око, преди да си легна. А на теб сигурно ти е мъчно за твоето село и за майка ти, трябва да имаш майка, и за годеницата ти, и за твоите братя и сестри. Колкото и

беден да е човек, колкото и самотен да е, винаги има някой, който да го чака; винаги някой очаква мъжа, който се завръща...

(Но Христос се изнася през страстната седмица и тогава единствено селото се оживява, идват външни хора — защото, казват, да се изкачи Христос е много достойно, — но на следващия ден няма жива душа по улиците и обратно на това, което би трябвало да бъде, с всяка година хората намаляват; неизвестно е дали по-малко се раждат, или повече умират, или тези, които се раждат, и те си отиват като мъртвите, за да не се върнат вече.)

— ... А е приятно да те очакват; още повече след дълго отсъствие, тогава ти става по-драго. Колко време вече не си се прибирал?

— Има две години.

— И в отпуска ли не си си ходил през това време?

— Дори и в отпуска.

(Майка му и годеницата му, зад гъста мъгла, като мъглата в морето. И повече си спомня за майка си; за годеницата понякога си спомня, а друг път — не. А би искал да си спомня и за двете по-често, но като размисля над това, казва си, че не е виновен, задето е такъв, какъвто е. А понякога е писал на годеницата си, а годеницата не му отговаряла, и когато ѝ писал, не е знаел какво да ѝ каже, или по-скоро това, което имаше желание да изложи на хартията, не знаеше как да го изрази и разбираше, че с нея сигурно става същото.)

— Като имаш годеница, по-голямо желание ще имаш да се върнеш, а ако имаш добра работа, още по-голямо желание...

(Ралото на склона. Преди да се оре, трябва да се махне камънакът, а нивата е така стръмна, че много впрягове мулета падат в пропастта, когато се бразди. Неизвестно откъде се вземат толкова камъни, махаш ги от едно място, а се появяват на друго. А ако се махнат всички, даже е по-лошо, защото, когато вали, водата повлича пръстта, а понякога и посева.)

— ... А ако имаш късмета да работиш на свой имот, от хубаво, по-хубаво...

Детето е престанало да плаче. Мъжете, които товарят риба в склада, са облечени в ризи на ярки квадрати и от навеса, през мрежата на дъжда, изглеждат като небесна дъга.

— Какво повече бих желал аз на твоите години, освен да си имам свое парче земя и да си го обработвам. Макар и ей такава парченце земя — той посочи, — колкото скарида.

От десния борд идва светлина. Облаците се разкъсват над устието на реката, където линията на хоризонта излинява. Стихна воят на вятъра, на силния вятър, а бръмченето на дизеловите мотори се чува само от време на време. Сега падащите капки са едри и редки и барабанят по тенекиеното покривче.

Трополи циментената настилка; но от крачолите вече не се стича нито капка вода. Огънят загасва и магазинерът се обръща гърбом и се навежда, за да начупи още трески.

Никакъв знак от влака, никакво изсвирване, нито разтърсване на пясъчните дюни; но магазинерът вече знае, че влакът идва, приближава се. Това е като шесто чувство. Позна, защото началникът на гарата удря камбанката, за да извести, че влакът е тръгнал от близката гара, а после се разхожда с навитото сигнално флагче под мишница.

Всичко стана така бързо, че нямаше време да предупреди моряка. Щастлив е, че не е сгрешил. Сигурно за първи път от десет години пътническият влак пристига почти навреме.

И тогава повдига очи и като ги повдига, разбира, че край огъня няма никой, и поглежда към перона, да не би той да си купува билет, но престава да се вглежда, защото предполага, че той сигурно има карта, и хвърля поглед на площадката пред търговската борса и се визира много внимателно, защото вече е стар и носи очила — и ги изважда от алуминиевия калъф и усърдно си ги наглася и сега вече вижда синьото петно на моряшката фланелка и баретата, и брезентената торба, и копринените ленти за уволнението.

И върви към търговската борса, по-точно вляво от нея, където е трудовата борса, където мъжете сключват договор за риболов в открито море, а собствениците държат кантори.

Пясъчните дюни се разтърсват и се чува ясно изсвирването на влака, който се приближава. И се оказва, че старият мъж вероятно е започнал да свири на китара, защото от перона се носи тъжна мелодийка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.